

den Høiesteretsdom af 1852, som oftere er nævnt for mig som en Hjemmel for, som Udgangspunkt for en ny Anskuelse, modsat den, som jeg har forfægtet, paa ingen Maade kunde drages en saadan Slutning. At det ærede Medlem var dengang fuldkommen berettiget i sin hele Fremferd, det har jo Høiesteretsdommen vist, og det ærede Medlems egne Uttringer bekræfte yderligere, hvor lidt der kan tillægges Høiesteretsdommen af 1852 den almindelige Betydning, som Nogle have troet at kunne tillægge den.

Formanden: Det ærede 2det Medlem for 9de Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Gstrup: Jeg vil kun henstille til den høitærede Minister, om han ikke skulde finde sig foranlediget til at supplere sine Oplysninger om det enkelte Tilfælde, hvori en Sammenlægning af Bøndergaardspareller havde fundet Sted, en Sammenlægning i et større Omfang, saaledes at deraf var opstaaet en større Gaard, derhen, at det ogsaa kom frem, om denne Sammenlægning har fundet Sted paa Fæstegods eller paa Selvetergods. — Endnu maa det kun — jeg skal gjøre det meget kort — da den høitærede Justitsminister i sine Bemærkninger om, hvorledes der til forskjellige Tider var opstillet en forskjellig Fortolkning af det Spørgsmaal, hvorvidt en Parcel af over 1 Lønde Hartkorn er fæstepligtig, eller ikke, standsede ved 1861 eller i Nabolaget deromkring, være mig tilladt som en personlig Bemærkning at oplyse det ærede Thing om, at, da jeg havde den Ære at overtage Indenrigsministeriet, foresandt jeg det som en fuldfærdig Theori, som noget aldeles uomtvisteligt, at kun Hovedparceller vare fæstepligtige, og jeg har selvfølgelig ligesaa lidt paa dette som paa andre Punkter vedrørende Landbosforholdene forandret Noget omhelst i den Tradition, som jeg foresandt i Ministeriet. Jeg tror, at det er let forklarligt, at en Jorddrot, naar han tilfældig kommer til at beklæde denne Plads, føler sig særlig opfordret til ikke i nogen Retning, hverken til den ene eller anden

Side, at forandre den Fortolkning af Loven, som tidligere er givet Landbosspørgsmaal vedkommende. Der har i min Tid foreligget Tilfælde til Afgjørelse, hvor der var Spørgsmaal om, hvorvidt en Gaard, som ikke var Hovedparcel, eller rettere, hvorvidt et Areal paa over 1 Lønde Hartkorn, som ikke var Hovedparcel, skulde betragtes som en Fæstegaard eller ikke. Disse Spørgsmaal ere af mig afgjorte derhen, at de ikke vare at betragte som Fæstegaarde, men denne Afgjørelse var — og det beder jeg noteret — netop imod Godseiernes Interesse; thi Indenrigsministeriet havde for min Tid og har i den Tid, jeg var Indenrigsminister, nægtet at acceptere saadanne bortfæstede Parceller som Bøndergaarde, som i Henhold til Loven af 19de Februar 1861 § 2. Ministeriet har nægtet at ville erkiende disse bortfæstede Parceller, som Godseierne selv mente vare Bøndergaarde, for at være folgte som Fæstegaarde i Henhold til Loven af 19de Februar 1861. Jeg har altsaa foresundet Fortolkningen som givet i Indenrigsministeriet; jeg har anvendt den og anvendt den til Skade for Godseierne. Jeg har troet, at det vilde være rigtigt fra min Side at give denne Oplysning, og at det vilde være rigtigt, om den høitærede Justitsminister maatte se sig istand til at supplere sine Oplysninger fra før af i den Retning, som jeg har anmodet ham om, idet man ikke fra een, men fra mange Sider er villig nok til at se med særlig mistænksomme Blik paa Godseiernes Færd baade i det private og i det offentlige Liv.

Justitsministeren: Jeg gif med Villie i mine forrige Udtalelser ikke længere end til det Punkt, hvor jeg havde fast Grund at staa paa, thi med Hensyn til den senere Meningsovergang har jeg naaget min høitærede Kollega i den Henseende har givet mig al den Veilighed, som jeg kunde ønske, ikke været istand til at danne mig et tydeligt Billede; jeg kan ikke forklare, hvorledes Overgangen er foregaaet. Jeg kan forresten godt forstaa, at netop Loven af 19de Februar 1861, netop Spørgsmaalet om 10de Gaardenes Beregning, har givet Anledning til Tilfælde, hvor Opstillingen af den